

Zaměřeno na Království

Roč. 28 č. 7

Anthony Buzzard, editor

Duben, 2026

Nejslavnější projev

Terry Anderson, Minnesota

Prezidenti a vládcí v průběhu dějin pronášeli projevy, které obstály ve zkoušce času i kritické analýzy. Od George Washingtona a Thomase Jeffersona po Franklina D. Roosevelta, Johna F. Kennedyho a Ronalda Reagana – všichni pronesli projevy, které bychom dnes poznali. Ve většině těchto projevů se hovořilo o míru a prosperitě. Koneckonců, pokud nedokážete slíbit tyto dva ideály, jaký politik byste pak byli? Jen málokterý z těchto vůdců, minulých i současných, dokázal své sliby splnit.

Existuje jeden vůdce, který slíbí a splní vše, co lidem na světě řekne. Ježíš pronesl během svého pobytu na zemi mnoho projevů. Někteří podle těchto slov žijí, mnozí však nikoli. I kdybyste se řídili jen jeho jednoduchým přikázáním (druhým nejdůležitějším přikázáním), abyste s druhými zacházeli tak, jak byste chtěli, aby oni zacházeli s vámi, můžete velmi dobře sklízet požehnání, která tento princip přináší. Ježíš nás poučí při svém návratu na zem. Tady je to, co by mohl říci v tom nejvýznamnějším projevu ze všech:

Blahopřeji vám a vítám vás všechny, moji bratři a sestry, v nichž mám zálibení, stejně jako Otec. Otec a já jsme na tuto chvíli čekali a těšili se na ni 2000 let. Otec se tím zabývá již 6000 let (nepočítáme-li ovšem dobu před vznikem člověka). Pilně jsme plánovali, organizovali a připravovali se na tento nejúžasnější okamžik v historii světa. Konečně je tu a chci, abyste všichni věděli, že je mi nejhlubší radostí přivítat vás všechny v Království mého Otce, Boha veškerého stvoření.

Otec a já jsme pozorovali, analyzovali a vybírali ty, kteří budou vládnout se mnou. Všichni jste byli podrobeni zkouškám, které jste možná ani nevnímali jako zkoušky. Největší zkouškou bylo to, čemu byl vystaven Abraham – víra. Možná si myslíte, že to bylo snadné, ale říkám vám, že nebylo. Když byl

Abraham povolán, byla to zkouška, zda bude následovat, zda uvěří slovům, která byla po mnoho století vyslovována o jediném BOHU a Jeho záměru pro lidstvo. Stejná šance byla nabídnuta i jiným, ale pouze Abraham ji přijal. Nebylo po vás žádáno, abyste obětovali své jediné dítě, ale všichni jste uvěřili poselství evangelia o Království a cestě k tomuto Království, které přišlo skrze mě. Za to a za vaši příkladnou pozornost vůči zákonu Nové smlouvy, shrnutému ve druhém nejdůležitějším přikázání, vám budou svěřeny pozice pravomoci, v nichž budete vládnout nad městy, státy a zeměmi. Jelikož jsme všichni jedné mysli, tak jako já s Otcem, nebude tento proces vládnutí, učení a obracení světa zatěžující. Bude to radostné dílo, vidět miliony lidí, kteří prošli válkou, hladomorem a nemocemi, jak začínají užívat života tak, jak to Bůh zamýšlel na počátku s Adamem a Evou.

Poté, co oslavíme vstup do Království tím nejlepším vínem a jídlem, jaké jste kdy ochutnali, začnu vám vysvětlovat a svěfovat vaše povinnosti. Pochopte prosím, že svět nepřijme mé učení a naši vládu bez určitého odporu. Ale díky mé pravomoci vládnout „železnou holí“ národy časem přijmou nevyhnutelnou vládu lásky a uvědomí si, že je to pro jejich dobro i pro dobro jejich dětí.

Možná se ptáte: pokud jsou Satan a jeho démoni nyní uvězněni v propasti, proč by se pak někdo chtěl bouřit proti systému, který přinese skutečný mír a prosperitu? Přátelé, pamatujte, že Bůh v nás stvořil svobodnou morální vůli. Když tak činil, věděl, že se Satanem i bez něj se můžeme rozhodnout pro dobro nebo zlo. Satan sice u mnohých tento proces urychlil, ale bylo také mnoho těch, kteří se rozhodli kráčet cestou spravedlnosti. Vše začíná vírou, jakou měl Abraham, že Bůh zná nejlepší řešení, a s tímto vědomím každý, kdo se tomuto konceptu podřídí, najde cestu, která vede k životu. Je vás relativně málo – vy všichni –, kteří jste našli život v této nové době, ale mnozí vás budou následovat. A zaručuji vám, že Satan nezíská většinu všech,

kteří kdy žili a zemřeli. Otec porazí Satana a jeho touhu zničit stvoření, zejména lidstvo. Milosrdenstvím, trpělivostí a soucitem přineseme harmonii a spásu pro mnohé.

A teď, abych vám přiblížil vaše odpovědnosti, uvedu příklad toho, jak bude vaše poslání probíhat. I jako vládce jednoho města nebo několika měst budete spolupracovat s patriarchou nebo apoštolem. Například, pokud jste žili ve Spojených státech, pak budete mít možná pravomoc nad městy, která mohou být zase spravována patriarchou, jako je Daniel nebo Job. 12 apoštolů, sedících zde se mnou u hlavního stolu, bude vládnout nad 12 kmeny Izraele a někteří z vás jim budou pomáhat při správě vašich měst. Abraham, David, Noe, Izajáš, Eliáš a všichni spravedliví patriarchové, kteří jsou dnes s námi, nemluvě o Janu Křtiteli a mnoha dalších, kteří se v minulosti zasvětili Bohu, budou mít velké poslání, aby pomáhali mně a vám všem při správě zástupů, které prošly Velkým soužením.

Pošlu vás, abyste sloužili, a ne abyste byli obsluhováni. Jak jsem řekl svým učedníkům: „Nepřišel jsem, aby mi sloužili, ale abych sloužil lidstvu,“ a to až do smrti. Mějte to na paměti ve všem, co děláte při práci s lidmi, kteří přešli do tohoto nového věku. Budete mít velkou autoritu a moc vládnout nad svými poddanými, ale je to láska, milosrdenství, trpělivost a odpuštění, čím budeme získávat masy. Může přijít čas, kdy bude třeba použít disciplínu a trest, ale to by mělo být až poslední možnost. Pokud budeme dobrými vůdci a učiteli, věřím, že to nebude běžná záležitost.

Až lidé uvidí hojnost, která se brzy projeví, a mír mezi všemi lidmi všech národů, bude naše práce stále snazší a uspokojivější. A nikdy nezapomeňte, že budeme učit a prosazovat jeden jazyk (Sof. 3:9). Pamatujte, že Otec zmátl jazyky během stavby Babylonské věže, aby nedošlo k příliš brzkému technologickému pokroku. Ale nyní, když se svět sjednocuje, bude tento výnos zrušen. Dobrá komunikace je základem porozumění a spo-

lupráce. Odstranění bariéry stovek jazyků tomu nesmírně pomůže.

Než se pustíme do jídla, rád bych se ještě zmínil o jedné věci. Možná vás zajímá, jaká budou vaše nová těla. Jelikož nebudete potřebovat spánek, budete schopni dokázat mnohem více, než kdybyste byli omezeni svými starými fyzickými těly. Po svém vzkříšení jsem byl schopen překročit hranice hmotného světa. Procházel jsem zdmi a mohl jsem se v mžiku přenášet do nebe a zpět. Žalm 115:16 říká, že „nebesa patří PÁNu, ale zemi dal všem lidem.“ Přijde čas, kdy budete mít příležitost cestovat vesmírem. Budete ohromeni a naplněni úžasem.

A tak nyní, moji bratři a sestry, pojďme jít, pít a radovat se, neboť zítra se vydáme na dlouhou cestu trvající tisíc let, abychom přetvořili tento svět a připravili se na velké probuzení miliard lidí, kteří budou vzkříšeni při druhém vzkříšení. Sláva Otci na výsostech za to, že to vše umožnil a dovedl k uskutečnění.

Jsem Ježíš, váš bratr, Syn Boží, Syn člověka a velekněz podle řádu Melchisedechova

Budoucnost monoteismu

Anthony Buzzard

„Pro Žida mohlo slovo ‚Bůh‘ znamenat pouze jednu Osobu... Použití slova ‚Bůh‘ [pro Ježíše] by se jevilo jako porušení monoteismu, zatímco tím, že Ježíše nazývali Pánem, vyznávali, že je ve výkonu moci spojen se svým Otcem... Kristus je Pánem, protože je Božím zástupcem a vykonává moc, která náleží Bohu.“¹

„Podle mého názoru by se křesťanství mělo mnohem více soustředit na Ježíšova slova, než tomu obvykle bývalo v minulosti... Skutečný Ježíš je mnohem zajímavější a z náboženského hlediska významnější postava než **božský Kristus** pozdější víry, a má navíc tu výhodu, že skutečně žil.“²

„V učení Ježíše Krista je Bůh především Otcem.“³

„Zapomeňte na pseudoortodoxní pokusy o to, že Ježíš z Nazaretu si byl vědom toho, že je druhou osobou Trojice... Ježíš

¹ D.E.H. Whiteley, *The Theology of St. Paul*, 1980, s. 106

² Don Cupitt, *The Debate About Christ*, s. 138.

³ „God,” *International Standard Bible Encyclopedia*, 1983 ed., Sv. 2, s. 1261.

věřil, že je izraelským Mesiášem, tím, skrze něhož JHVH obnoví štěstí svého lidu. Slovo „Mesiáš“ samozřejmě **nemělo nic společného** s teologií Trojice ani s teologií vtělení.⁴

Původní Ježíš

Původní Ježíš, ten Ježíš, který skutečně existoval, byl Žid, jenž hlásal a vyznával jako jádro pravé teologie monoteistické vyznání Izraele. Pokusy o rozšíření tohoto vyznání *na základě Bible* na vyznání trojjediného Boha selhaly, jak uznávají historici i mnozí biblisté. Vyznání Ježíše nesmí být v žádném případě pozměněno. Učinit tak znamená riskovat kompromis s pohanstvím. Je fatální chybou jakýmkoli způsobem měnit **první a nejdůležitější** ze všech přikázání. Učinit tak znamená flirtovat s modlářstvím, a to je závažný teologický zločin. Modlářství je největším ze všech teologických zločinů, stejně špatným jako prostituce.

Původní Ježíš není jen přesvědčeným unitářem, který zdůrazňuje vyznání Izraele. On sám je tím, jehož „geneze“ či **původ** (Mt 1:1, 18) je nám nejjasněji popsán v úvodních kapitolách Matoušova a Lukášova evangelia. Ježíš je Syn Boží, který má kořeny v záračné **lidské historii** (Lukáš 1:35) a konkrétně, díky božskému slibu, v historii Izraele. On je „Mesiáš Ježíš“, který přišel „v těle“ (nikoli „do těla“, jak to špatně přeložil Luther⁵), to znamená jako **původně lidská, historická osoba**, člen lidské rasy. To je také Janovo měřítko pro naše pochopení pravého ducha (1. Jan 4:1–6).

Pavel varoval, že musíme mít „lásku k pravdě“, „abychom byli **spaseni**“ (2. Tes. 2:10), a ne proto, abychom byli „chytří“ nebo intelektuálové!

Původní Ježíš není předhistorická, ne zcela lidská bytost. To by neodpovídalo profilu syna Davidova, kterého hebrejská Bible slibuje jako Mesiáše. Jakmile se Ježíšův příběh vytrhne z historického kontextu a ocitne se mimo čas a prostor, víra ztratí své ukotvení v historii i ve skutečnosti. Pak se ne-

vyhnutelně ocitneme na vlnách bouřlivého moře spekulací a fantazií.

Právě ta samá bezčasovost a bezprostrovost, která byla v pozdější teologii přiřazována Ježíšovu původu, měla negativní a matoucí vliv na Ježíšův ryze hebrejský pohled na budoucnost. Naším údělem podle Písma není **zmizet jako duše do nebe**, ale spolu s Ježíšem vládnout a spravovat obnovenou společnost **na obnovené zemi**, nad níž bude vládnout navrátilší se Mesiáš (Mt 5:5; Zj 5:10; Dan 7; 1 Kor 6:2 atd.).

Představa o „konci světa“ není biblická v tom smyslu, jako by šlo o konec prostoru a času. Jedná se (jak správně vyplývá z řeckého překladu) o „konec [současného] věku“. Ježíšovi učedníci se ho v Matoušovi 24:3 ptali na tento budoucí konec současné historické éry a na příchod budoucího Božího království: „Jaké bude znamení tvého příchodu a konce věku?“ Ježíš oznámil, že po konci tohoto věku nastane věk Božího království. Nový věk Království rozhodně není mimo prostor a čas! Má co do činění s budoucí zemí. Ježíš tuto myšlenku *miloval* a mluvil o ní v Pánově modlitbě. „Ať přijde tvé království“ byla jeho vášnivá prosba!

Jak počátek Božího spásného příběhu v podobě historického Mesiáše narozeného v Betlémě, tak i jeho konec, který slibuje obnovenou zemi, se v myslích věřících promíchaly, a Bible se tak stává knihou, kterou je těžké číst s potěšením, protože tradiční vyprávění o „odejití“ nebo „liti do nebe“ neodpovídá tomu, co napsali autoři Bible

„Ortodoxie“ nejenže narušuje biblický obraz Ježíše jako lidského Mesiáše. Definuje také evangelium způsobem, který vylučuje Ježíše jako vzorového evangelistu, jehož úkolem a posláním bylo, jak sám řekl, kázat evangelium o Božím království (Mk 1:14–15; Lk 4:43). Ve Velkém poslání (Matouš 28:19–20) svěřil Ježíš církvi úkol šířit právě toto evangelium o Království do celého světa až do svého návratu (viz také Matouš 24:14). Jasným posláním je **„kázat vše**, co jsem vás učil“, ne jen určité doktríny na úkor jiných!

⁴ N.T. Wright, „The Historical Jesus and Christian Theology,” *Sewanee Theological Review* 39, 1996.

⁵ „In das Fleisch gekommen“ (1 Jan 4:2; 2 Jan 7). Jiné německé překlady tuto chybu napravily tím, že řecké slovo přeložily *en sarki* „im Fleisch.“

Je překvapivé, že přední evangelikálové, ačkoli se odvolávají na Bibli jako na svou autoritu, staví se do přímého rozporu s Ježíšovým posláním hlásat Boží království jako evangelium. V knize „1001 Bible Questions Answered“ napsali William Pettingill a R. A. Torrey:

Tento text [Matouš 28:18–20] bychom nazvali „Pověření královstvím“. Jsme si ovšem dobře vědomi, že se o něm často hovoří jako o „Velkém pověření“ církve, ale jsme přesvědčeni, že se jedná o omyl [Cože?!]. Bylo by podivné hledat pověření církve v evangeliu o království.⁶

Zde jsme svědky neuvěřitelného útoku na Písmo. Učení Mesiáše je tímto sebevědomým tvrzením, které se hojně objevuje v evangelikální literatuře, zcela popíráno. Autor pokračuje:

„Již dlouho jsem přesvědčen a učím, že Velké poslání z Matouše 28:19–20 se vztahuje především na Království, nikoli na církev. Kdybychom to měli na paměti, neupadli bychom do zmatku ohledně našich pokynů, které najdeme ve Skutcích 1:8, přičemž podrobnosti jsou uvedeny v listech církvím. Matoušovo pověření [tj. příkaz kázat evangelium o Božím království, jak to vždy činil Ježíš] vstoupí v platnost pro židovský zbytek poté, co bude církev vytržena.“⁷

A pak přichází toto ohromující odmítnutí Ježíšova učení:

„Markovo evangelium je, stejně jako Matoušovo a Lukášovo, především knihou o království, a jsem přesvědčen, že žádné z nich neobsahuje pokyny pro činnost církve – ani takzvané ‚Velké poslání‘ z Matouše 28:18–20 ... Jistě, máme kázat evangelium každému stvoření, **ale jaké evangelium? Jediným evangeliem, které synoptici znali**, bylo evangelium o království. **Naše evangelium o Boží milosti** se mezi čtyřmi evangelisty nachází **pouze u Jana**.“⁸

Tuto neuvěřitelnou systematickou chybu předních evangelikálů je třeba odhalit a napravit! Všimněte si, že pro Pavla je evan-

gelium milosti **přesně synonymem evangelia Království (Sk 20:24–25)** a celá představa dvou spásných evangelií je Novému zákonu zcela cizí. Ztráta evangelia, jak je kázal židovský Ježíš (Heb 2:3), evangelia o Království, jde ruku v ruce s odmítnutím Ježíšova unitárního vyznání víry ze strany církve.

Nedávno vydaná kniha Michaela Vlacha *He will Reign Forever* (2020) jasně hovoří o Božím království jako o skutečné teokracii budoucnosti, avšak poté se dopouští typické a šokující chyby a omylu takzvané dispenzační teorie, tj. Vlach vůbec neřeší Skutky apoštolů 28:28, kde se výslovně uvádí pravda, že **právě toto evangelium království**, které Pavel kázal Židům, „**toto evangelium o Království**“ (srov. Mat. 24:14), má být zvěstováno stejně *Židům i pohanům!* (Skutky 28:28).

Podle izraelských proroků jednoho dne, naštěstí, celý svět skutečně uzná **Boha Izraele** jako jediného pravého Boha: „A Pán bude králem nad celou zemí; v ten den bude jediný Pán a jeho jméno jediné“ (Zach. 14:9). Ježíš bude také správně uznán, ne jako Všemohoucí Bůh (druhý Bůh!), ale jako jedinečný služebník a zástupce (*šaliach*) toho jediného Boha. Ježíš bude uznán za toho, kým skutečně je, „Syn Boží, Mesiáš“ (Mat. 16:16, Luk. 2:11) a „člověk Mesiáš Ježíš“ (1 Tim. 2:5), prostředník mezi jediným Bohem a lidstvem, na kterého byl přenesen veškerý soud: „Otec nikoho nesoudí, ale veškerý soud svěřil Synovi“ (Jan 5:22). Ježíš, Syn, je jedinečným zástupcem (hebrejsky *šaliach*: „někdo poslaný“), **zmocněncem** jediného Boha Bible. Pokud Ježíš není tímto, pak nemůže být vzorem člověka, kterého máme napodobovat.

1. Timoteovi 2:5, definující jediného Boha jako Otce, odlišného od člověka Mesiáše Ježíše, pokud by mu bylo uvěřeno, mohlo v jediném okamžiku převrátit dva tisíce let zkrešlené teologie a umožnit nám návrat k našim židovským kořenům v židovském Ježíši. Jakmile jednou pochopíme slova Pavlova vyznání (a Ježíšova vyznání): „Je jeden Bůh a

⁶ Pettingill a Torrey, *1001 Bible Questions Answered*, s. 120.

⁷ Tamtéž, p. 127.

⁸ Tamtéž, s. 113. Podobné systematické odchýlení od evangelia, jak je kázal Ježíš, lze nalézt v

článku „Gospel“ v *Unger's Bible Dictionary* a v desítkách evangelických traktátů, které nevedou obráceně k tomu, aby uposlechli Ježíšův příkaz z Marka 1:14–15, aby činili pokání a uvěřili v evangelium Království.

jeden prostředník mezi Bohem a lidmi, **člověk Mesiáš Ježíš**“, není třeba žádného dalšího svědectví. Nemohlo by toto vyznání Ježíše a Pavla poskytnout sjednocující bod, přinejmenším centrum intenzivní diskuse, mezi miliony Židů a více než dvěma miliardami křesťanů a ovšem dvěma miliardami muslimů?

Liberální křesťané si jsou velmi dobře vědomi toho, že židovské vyznání víry bylo z křesťanství brzy vyřazeno, avšak tento odklon od Bible nepovažují za nijak závažný, neboť mají nízké mínění o Písmu. Evangelikálové však považují Bibli za autoritativní a dosud nebyli ochotni čelit rozdílu mezi svým vyznáním a vyznáním Žida Ježíše. Ve skutečnosti jsou to právě oni, kdo prokázali nejmuchivější vynalézavost při pokusech o beznadějný úkol najít Trojici v Bibli, a to dokonce i ve Starém zákoně. Tím, že si poskládali své argumenty z malého počtu veršů vytržených z celkového biblického kontextu, se snaží z autorů Nového zákona udělat trinitáře, nebo alespoň ty, kteří se snaží stát se trinitáři! Je to Satan, kdo prosazuje Trojici, protože touží být rovnocenný Bohu!

Satan také miluje koncepci takzvaného „amilenialismu“ – že tisícileté království probíhá právě **ted** a ne v *budoucnosti*! Jednoduchá a zřejmá pravda podle Zjevení 20:1-4 je, že v budoucím tisíciletí bude ďábel zcela odstraněn ze země do propasti a tam uvězněn, **„aby již nemohl klamat lidi!“** Ďábel se snaží tuto ohromnou pravdu odstranit, protože nenávidí představu, že již nebude smět klamat! Nenávidí představu, že bude uvězněn v propasti.

V praxi se takzvané „důkazní texty“ pro trojici čerpají téměř výlučně z Jana a Pavla, s trochou pomoci z Hebreům. Nauka o Bohu však musí být podložena celým Písmem, přičemž rozhodně nesmí být opomíjen Starý zákon, v němž má Nový zákon své kořeny. Skutečnost, že Ježíšovo vyznání víry **nebylo trojční**, evangelikály zjevně neznepokojuje ani neodrazuje. Důvodem je to, že kladou mnohem větší důraz na Ježíšovu smrt než na jeho učení. Mnozí evangelikálové zřejmě považují Pavla za zakladatele víry, kterou uznávají jako křesťanskou (srov. „římská cesta“), a zapomínají, že **původním kazatelem spásného evangelia byl Ježíš**. Apoštolové popisují

jako největší nebezpečí ze všech to, že neposloucháme a nedbáme na **Ježíšova slova** (Heb 2:3; 1 Tim 6:3; 2 Jan 7–9; 1 Jan 5:20). Být podobný Kristu by jistě mělo zahrnovat i víru ve stejné vyznání jako Ježíš! Neřekl snad Ježíš, že to je nejdůležitější přikázání ze všech?

Problém vyžadující řešení je prostý: Ježíše musíme brát vážně, jde-li o definici Boha. Posvátná vyprávění o Ježíšově narození v evangeliích podle Matouše a Lukáše byla koncipována jako definitivní a opakované popisy nadpřirozeného *původu* Ježíše jako lidského potomka Davida a Syna Božího. Tento obraz měl zajistit, aby **lidský Mesiáš** zůstal v centru křesťanské víry

Pod zkreslujícím vlivem postbiblické filozofické teologie pocházející z řeckého světa však byli Jan a Pavel přinuceni podporovat toto pozdější vyznání víry. Ukázalo se, že právě oni jsou nejhodnější pro „interpretaci“, která podporuje tento pozdější „revidovaný“ a zkreslený pohled na Boha a Ježíše. Pavel a Ježíš byli zmanipulováni, aby říkali to, co Písmo nezamýšlelo. Postbiblická vyznání byla jednoduše čtena do nich, a ne z nich. Byli tak zmanipulováni, aby narušili základní unitární vyznání Ježíše (Marek 12:29), což si nikdy nepředstavovali ani nezamýšleli. Jan a Pavel byli přeměněni v služebníky vyznání, které neuznávali. Pavel a Ježíš by měli být chápáni v souladu s hebrejskou Bibli a synoptickými evangelií i Skutky apoštolů, které jako **primární prameny** o Ježíšově osobě zachycují jeho původ od krále Davida a jeho nadpřirozený status jako Syna Božího, nikoli samotného Boha. Teprve tehdy bude jediný Bůh Ježíše uctíván jako jediný a bezkonkurenční Bůh vesmíru.

1. Tesalonickým 1:9–10 to jasně dokládá. Odvrátili jsme se od model a „sloužíme živému a **pravému Bohu** a očekáváme **Jeho Syna** z nebe“. Pavel viděl, jak je tato ústřední pravda ohrožena, a snažil se tomu zabránit. Pavel ve svých pozdějších spisech hovořil o Mesiáši Ježíši nebo Kristu Ježíši, a to v tomto pořadí. Jan, který viděl nebezpečí falešného, ne-lidského Ježíše, napsal a opakoval ve svém listě **„to, co“**, **ne „ten, kdo“** byl od počátku! (1. Jan 1:1).

Příběh žalmu 110:1

Toto je nejčastěji citovaný žalm ze Starého zákona. Jedná se o 88. verš 5. knihy Žalmů. Obsahuje pozoruhodně rozhodnou definici jediného Boha ve vztahu k jedinému člověku, Mesiáši Ježíši. Stal se předmětem nenápadného chybného překladu, který brání veřejnosti v pochopení jeho úžasné pravdy. Text nám předkládá inspirované proroctví od Jahva, jediného Boha, a toto proroctví je určeno „mému pánu“. Překlady zde nejprve zamíňují pravdu tím, že druhé slovo „pán“ píšou s velkým písmenem jako „Pán“. To čtenáře uvádí v omyl a navozuje dojem, že Bůh promlouvá k *Adonai*, což znamená „Pán Bůh“. Druhým „pánem“ ve Žalmu 110:1 je však hebrejské slovo *adoni*, které správně znamená „můj pán“. Slovo *adoni* v hebrejštině ve všech svých 195 výskytech nikdy neznámá Boha, nýbrž „můj pán, který není božstvem“. Chybné velké písmeno u druhého „pána“ bylo v revidované verzi z roku 1881 opraveno tak, aby se četlo, jak má, „můj pán“.

Ježíš, brilantní učitel, jakým byl, právě dokončil své učení, že nejdůležitějším přikázáním je Šema, které definuje Boha jako „jediného“ (*echad*) – jedinou Osobu. Kdo tedy, jak chtěl Ježíš, aby jeho posluchači pochopili, je tím druhým pánem, *adoni*? Správná a pravdivá odpověď zní, že tento výraz označuje Mesiáše jako někoho, kdo není Bohem, není Božstvem! Ježíš Mesiáš zjevně není druhý Bůh (chraň Bůh!), ale pravým, vysoce vyvýšeným lidským zástupcem jediného Boha. Ježíš jako dokonalý člověk dokonale uspěl tam, kde Adam tak dramaticky selhal.

To vše není nijak složité. Chci tím říci, že budoucnost monoteismu a Ježíšova monoteismu bude zajištěna, až široce zveřejníme tato jasná fakta, díky nimž se Bible stane srozumitelným zjevením pravdy a jejího brilantního monoteismu (Jan 17:3).

Zkáza těch,

kteří nakonec neprojeví lítost

Dr. Clark Pinnock⁹

Aspektem eschatologie, kterým se zde zabýváme, je nauka o božském soudu a pekle.¹⁰ Stejně jako v mnoha jiných otázkách to byl, ať už v dobrém či ve zlém, Augustin, kdo dal církvi standardní způsob uvažování o pekle, který se stal dominantním na následující jedno a půl tisíciletí. Konkrétně nás učil vnímat peklo jako stav nekonečného mučení vědomých bytostí na těle i na duši. V rozsáhlé části díla *O Božím městě* (kniha 21) podrobně vyvrací všechny námitky proti této ponuré představě a energicky hájí svůj názor, že Bůh plánuje mučit bezbožné jak duševně, tak fyzicky navždy.

Abychom získali představu o jeho úhlu pohledu, měli bychom se zamyslet nad jeho argumentem, jímž reaguje na jednu námitku: jak by mohl vzkříšený člověk navždy fyzicky hořet a psychicky trpět, aniž by byl fyzicky spálen nebo ztratil vědomí? Jak by mohli trpět stejným druhem popálenin, jaké by člověk utrpěl na zemi při kontaktu se zuřícími plameny, a přitom být jimi nespálen? Aby toto zázračné vysvětlil, Augustin uvádí, že Bůh má moc činit takové věci, které přesahují běžnou přirozenost. Využije svou moc k vykonání zázraků, aby je udržel v ohni naživu a při vědomí.

Augustin, žel, není jediný, kdo takto uvažuje, ale spíše vystupuje jako mluvčí ortodoxie. Protestant Jonathan Edwards je ve své nauce o pekle stejně nekompromisní, jak je dobře známo. Jeho kázání „Hříšníci v rukou zuřícího Boha“ je (ne)slavné obrazem Boha věšícího hříšníky nad plameny jako odporného pavouk. J. Gerstner, odborník na Edwardse, shrnuje Edwardsův názor takto:

„Peklo je duchovní i hmotná ohnivá pec, v níž jsou jeho oběti věčně mučeny na duši i na těle, a to podle svých různých vlastností, Bohem, ďábly a zavrženými lidmi, včetně jich samých, a to jak ve svých vzpomínkách a svě-

⁹ Výňatek z *A Journal from the Radical Reformation*, 1992, focusonthe kingdom.org/JRAD.html

¹⁰ Pro orientaci viz P. Toon, *Heaven and Hell, A Biblical and Theological Overview*, Nashville: Nelson, 1986; R. Morey, *Death and the Afterlife*,

Minneapolis: Bethany, 1984; a E. Fudge, *The Fire That Consumes: A Biblical and Historical Study of Final Punishment*, Houston: Providential, 1982.

domí, tak i ve svých zuřících, neukojených touhách; z tohoto místa smrti jsou Boží spásná milost, milosrdenství a soucit navždy pryč a nikdy se ani na okamžik nevrátí.¹¹

Nejenže je Boží potěšení takhle věčně mučit bezbožné, ale pro svaté bude štěstím vidět a vědět, že se to věrně děje. Nebylo by nefér představit si tradiční doktrínu takto: stejně jako si lze představit určité lidi, kteří sledují kočku uvězněnou v mikrovlnné troubě, jak se svíjí v agónii, a mají z toho potěšení, tak i svatí v nebi budou podle Edwardse prožívat muka zatracených s potěšením a uspokojením.

Nemám v úmyslu zabývat se takzvanými „revizionistickými“ verzemi tradiční doktríny, které v podstatě zbavují peklo jeho podstaty: například názory, které z něj vylučují fyzické utrpení, nebo z něj činí stav mimo čas, či jej přičítají svobodné volbě hříšníka žít odděleně od Boha, spíše než Boží vůli trápit je. Augustin i Edwards by tyto zmírňující ústupky jistě odmítli. Chci se zabývat tradičním pojetím této otázky, jak je skutečně chápáno, a to konkrétně věčným, vědomým utrpením těch, kteří až do konce nečinili pokání, a to jak na těle, tak na duši. Chci tak učinit jednak proto, že se jedná o tradiční pojetí pekla, a jednak proto, že tento názor, stejně jako ten můj, bere vážně biblické obrazy hořícího ohně.

Augustin se téměř nezabývá známými námitkami, které v této otázce trápí moderního člověka. Ptáme se, jak je možné tuto nauku sladit se zjevením Boha v osobě Ježíše Krista; tento problém je ještě umocněn skutečností, že podle Augustina jsou lidé, které Bůh mučí, zároveň i ti nevyvolení, kterým se svrchovaně/svévolně rozhodl neudělit svou milost ani jim nijak pomoci, aby byli zachráněni před peklem. Augustin se tedy nemůže uchýlit ani k vysvětlení, které dnes často slyšíme: pokud je peklo tím, o co si zlí lidé sami řekli, co s tím může Bůh dělat?¹²

Edwards si naopak těchto problémů je vědom. Žel, jak uznává Gerstner, otázkám

se prostě vyhýbá a ve skutečnosti na ně neodpovídá. Zdá se, že Edwards chápe otázky, které my, lidé dnešní doby, chceme položit, ale nakonec se jim nepostaví čelem. Gerstner v reakci na tuto podivnou situaci předpokládá, že Edwards musel být oslepen právě tím ohněm, který tak energicky bránil.¹³ Toto vysvětlení mi připadá bizarní. Je pravděpodobnější, že se prostě nedokázal přimět k tomu, aby vyslovil slova, která jeho systém vyžadoval.

Není totiž pochyb o tom, jak by Edwards na tyto námitky reagoval, jelikož jinde se vyjadřuje podobně. Náš problém, řekl by, spočívá v tom, že si myslíme, že Bůh je více milující a milosrdný, než ve skutečnosti je... Věčné mučení bezbožných pro Boha, jak ho chápe Edwards, nepředstavuje žádný problém

...
Jak bych měl začít? Mám se k tomu tématu postavit s klidem, jako bych se zabýval nějakou jinou záležitostí? Bylo by správné předstírat klid, když ho ve skutečnosti necítím? Kdybych začal klidně, nevyjádřil bych tím plně svou reakci. Tradiční nauka o pekle ve mně klid nevyvolává, a proto se nebudu přetvařovat. Jak by ostatně mohl někdo, kdo má v sobě jen špetku lidskosti, zůstat klidný při úvahách o něčem takovém? Teď si uvědomuji, tím, že přiznávám, jak mě tato doktrína znepokojuje, nahrávám kritikům. Budou moci říci, že jsem přijal argumenty založené na sentimentu a subjektivním pocitu morálního pobouření. V nedávném článku J. I. Packer uvedl, že se mu nelíbí představa morální nadřazenosti, kterou zdá se mají kritici věčného vědomého trestu, když je to podle něj nikoli duchovní citlivost, ale světský sentiment, co je motivuje (v této souvislosti odkazuje na nikoho jiného než na svého váženého evangelikálního a anglikánského kolegu J. Stotta).¹⁴ Přesto se odvážím začít tím, co mě rozhořčuje, a doufám, že mě lidé vyslechnou a nebudou to považovat za sentiment. Na takovou výtku bych odpověděl: pokud mě

¹¹ J. Gerstner, *Jonathan Edwards on Heaven and Hell*, Grand Rapids: Baker, 1980, s. 53.

¹² H. Silvester, *Arguing with God: A Christian Examination of the Problem of Evil*, London: InterVarsity, 1971, kap. 7.

¹³ Gerstner, s. 87-90.

¹⁴ Viz Packerova eseje v *Evangelical Affirmations*, ed. K. S. Kantzer and C.F.H. Henry, Zondervan, 1990.

pohání sentiment, co pak pohání mého protivníka? Je to bezcitnost a touha po věčné odplatě? Takové vzájemné obviňování nás nikam nedovede.

Hned na úvod bych rád řekl, že pojem pekla jako nekonečného tělesného a duševního utrpení považuji za pobuřující nauku, za teologickou a morální ohavnost, za špatnou nauku tradice, kterou je třeba změnit. Jak si mohou křesťané vůbec představovat Boha tak krutého a mstivého, jehož způsoby zahrnují uvalování věčných muk na Jeho stvoření, ať už byla jakkoli hříšná? Bůh, který by něco takového učinil, se jistě více podobá Satanovi než Bohu, alespoň podle běžných morálních měřítek i podle samotného evangelia. Jak můžeme vůbec kázat, že Bůh věci zařídil tak, že řada Jeho stvoření (možná velký počet předurčených k tomuto osudu) bude (ve stavu úplného vědomí) trpět fyzickou a duševní agonii po nekonečně dlouhou dobu? Není to snad nejnepokojivější představa, která si zaslouží hlubší zamyšlení? Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista jistě není žádný netvor; náš Bůh přece lidi nekonečně nemučí. Copak ten, kdo nám přikázal milovat své nepřátele, hodlá se na svých vlastních nepřátelích mstít po celou věčnost?

V nedávno vydané knize, která zdatně obhajuje tradiční pojetí pekla, si R. Morey stěžuje, že v každé generaci lidé neustále zpochybňují víru ve věčné, vědomé mučení, ačkoli její základy byly, pokud je mu známo, v knihách, jako je ta jeho, opakovaně jasně vysvětleny. No, já bych mu k tomu nabídl vysvětlení. Je snad překvapivé, vzhledem ke krutosti, kterou tato doktrína připisuje Božímu jednání, že se křesťané opakovaně ptají, zda je to pravda? Není pro mě žádným divem, proč se přikláníjí k názoru, který hájím já, že ti, kdo nakonec neprojevívají lítost, místo aby trpěli věčným mučením, přestanou existovat. Jejich morální smysl to od nich vyžaduje...

Jak jsem již naznačil, věčné mučení je z morálního hlediska neúnosné, protože z Boha činí krvežíznivého netvora, jenž udržuje věčný Osvětlen pro oběti, kterým ani nedovolí zemřít. Jak má člověk uctívat nebo napodo-

bovat tak krutého a nemilosrdného Boha? Představa věčného trápení (zejména pokud je spojena se soteriologickou předurčeností) vyzdvihuje problém zla do nemožných rozměrů. Anthony Flew měl (myslím) naprostou pravdu, když řekl, že pokud křesťané chtějí tvrdit, že Bůh stvořil některé lidi, aby byli navždy mučeni v pekle, pak je apologetický úkol ... prostě beznadějný. John Stott s tím zřejmě souhlasí: „Tento koncept mi připadá nepřijatelný a nechápu, jak s ním mohou lidé žít, aniž by si otupili city nebo se pod tlakem zhroutili.“¹⁵ Dokonce se ptám, jaká zvěrstva spáchali ti, kdo věřili v Boha, který mučí své nepřátele?

Tradiční teologové se přirozeně snažili tento děsivý problém různými způsoby zamlčet. C. Hodge a B. B. Warfield například využívají postmilenialistickou eschatologii k tvrzení, že do pekla stejně přijde jen velmi málo lidí (relativně vzato). Pravděpodobně se nemusíme příliš obávat, pokud bude trpět jen zanedbatelný počet lidí, zatímco početná většina bude spasena. Takový výpočet však nepřináší mnoho: zaprvé proto, že dnes málokdo přijme postmilenialistickou premisu, a zadruhé proto, že desítky milionů lidí, kteří i podle jejich scénáře stále trpí věčným mučením, jsou desítky milionů příliš mnoho.

Jiným běžným postupem je snaha zamskovat morální problém tím, že se redefinuje pojem peklo. C. S. Lewis se o to pokouší, když v knize *Velký rozvod* vykresluje peklo jako místo téměř příjemné, byť poněkud šedivé, odkud lze podnikat jednodenní výlety autobusem do nebe a vracet se zpět, aby se člověk setkal s teologickým spolkem, který se v pekle pravidelně schází... Z tohoto úhlu pohledu je peklo sice nepříjemné a nepohodlné, ale rozhodně to není ohnivý jezero. Tak jsou čistě spekulativně biblická varování zbavena své síly a morální problém je řešen rafinovanými manévry bez jakékoli exegeze. Faktem je, že biblická varování předpovídají strašlivou zkázu, která čeká na pokání nečinící ničemné, a pokud je peklo věčné, není možné, aby to bylo něco jiného než nekonečné mučení. Chápu, proč tradicionalisté chtějí peklo odstranit z pekla, ale nemělo by

¹⁵ John Stott a D.L. Edwards, *Essentials: A Libe-*

ral/Evangelical Dialogue, 1988, s. 314.

to být povoleno, protože to narušuje soustředění a brání lidem vidět potřebu teologické obnovy v tomto bodě.

Komentáře

- "Velice se mi líbil článek Alane Rozelle 'Kdy přijde konec: Znamení, která musíte vidět jako první!' (březen). Je to tak pravdivé a skvěle podané. Byla jsem ohromena, když jsem četla článek Barbary 'Eden: Spojení mezi vírou a správcovstvím' (březen), protože jsem si nebyla vědoma důležitého faktu, že Bůh nezničí zemi a že verš, který většina křesťanů používá (2. Petr 3:10), je opět dalším nesprávným překladem.

Jak Barbara skvěle poukázala, neříká se tam, že země a vše, co na ní bylo stvořeno, bude 'spáleno', ale místo toho 'obnaženo'. — *Pákistán*

- „Velmi obdivuji vaši práci týkající se Božího království. Vaše biblické chápání Ježíše na mě mělo velký osobní dopad. Velmi rád bych se těmito tématy zabýval hlouběji a čerpal z vašich dlouholetých zkušeností se studiem a výukou.“ — *Polsko*

- „Přečetl jsem si vaši knihu *The Doctrine of the Trinity: Christianity's Self-inflicted Wound*. Chtěl bych vám poděkovat, protože mi tato kniha velmi pomohla.“ — *Itálie*